
Fra introduksjonsbok til metodebok?

ANMELDELSER

BENTE PRYTZ MJØLSTAD

Allmennlege og førsteamanuensis, Institutt for samfunnsmedisin og sykepleie
Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet

Aksel Tjora

Kvalitative forskningsmetoder i praksis

3. utg. 285 s, tab, ill. Oslo: Gyldendal Akademisk, 2017. Pris NOK 379

ISBN 978-82-05-50096-9

Når tar en introduksjonsbok steget over til å bli en metodebok? Professor i sosiologi Aksel Tjora hadde i 2009 ambisjoner om å gi ut en introduksjonsbok som kunne gi studentene mer konkret hjelp på et område der metodelitteraturen mildt sagt er utfordrende å sette seg inn i. Slike introduksjonsbøker har vært et kjærkommet tilskudd, både for veiledere som ønsker å oppmuntre kandidater til å velge kvalitative forskningsmetoder og for kandidater som fortviler i jungelen av metodelitteratur.

I 3. utgave har Tjora gjort flere større endringer, noe som er signalisert gjennom ny gul farge på omslaget. Ikke bare er omfanget økt, men *Kvalitative forskningsmetoder i praksis* har nå begynt å nærme seg en metodebok i Tjoras egenutviklede modell: stegvis deduktiv-induktiv strategi (SDI). Modellen springer ut fra «grounded theory», men representerer en forenklet og mer konkret modell.

Metode- og analysekapitlene er utvidet og strukturen er også noe endret, i og med at SDI-modellen nå presenteres helt i begynnelsen. De øvrige kapitlene fremstår fortsatt som introduksjon til ulike relevante temaer, hvilket er viktig dersom den skal bevare sitt rykte som «overkommelig» introduksjonsbok. Tjora er kjent for kreativ og nyskapende forskning på både samfunn og helsetjeneste og deler raust av sin egen og andres erfaring.

Kvalitative forskningsmetoder i praksis er lettlest og godt strukturert. For nybegynnere er særlig ordforklaringene bakerst og praktiske tips om for eksempel lydbåndopptakere nyttige. Ettersom omfanget er økt, savner jeg noen gode illustrasjoner som kunne lette innlæringen av begreper/metoder.

Forfatteren er professor i sosiologi, men kan boken også anbefales til kvalitative forskere innen medisinfaget/helsefagene? Jeg har selv hatt stor glede av tidligere utgaver og synes den er et godt supplement til annen litteratur på feltet. Som kvalitative forskere i medisinfaget kan vi lett fremstår som teoriløse og kan ha godt av å bli minnet på de kvalitative metodenes opprinnelse i humaniora. Den frittalende sosiologiprofessoren fra Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet benyttet i hvert fall anledningen til å komme med følgende påminnelse/provokasjon under lanseringen: «[jeg] kan konstatere at særlig innen metodefeltet har sosiologer svært mye mer å bidra med enn oppskrytte kandidater fra for eksempel ingeniørfag og medisin» (1).

LITTERATUR

1. Smeplass E. Gulbok for kvassere kvalitative metoder.

<http://sosiologen.no/2017/01/lanserer-revidert-utgave-metodebok-kvalitativ-forskning/> (16.8.2017).

Publisert: 18. september 2017. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.17.0433
Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 24. juni 2026.